

عنوان مقاله:

شناخت مختصات و ویژگیهای پژوهش از منظر آموزه‌های دینی: با محوریت آموزه‌های قرآنی

محل انتشار:

کنفرانس سالانه رویکردهای نوین پژوهشی در علوم انسانی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

فرحناز نژادغفوری - نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد، تحقیقات آموزشی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

کیوان صالحی - استادیار گروه روشها و برنامه های درسی و آموزشی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

در مصحف شریف، از قرآن با عناوینی چون فرقان حق و نور صراب هدی و مهیمن و ... یاد شده است. استفاده و تمایل به استفاده از قرآن برای انجام پژوهشهای قرآنی و مطالعات دینی، روز به روز بیشتر میشود. در این مطالعه سعی شده تا است تا مبتنی بر اصول مسلم قرآنی، راهبردهای مناسبی برای استفاده از ظرفیت شگرف قرآنی، ایجاد شود. سؤال اصلی این است که با توجه به ظرفیت های عمیق قرآن و تدبیر نگارنده قهار آن، آیا میتوان به روش پژوهشی فراگیری که بتوان در دیگر علوم از آن بهره گرفت، دست یافت؟ هدف پژوهش حاضر، تلاش برای شناخت و بازنمایی ویژگیها و فرایندهای پژوهش از منظر آموزه‌های اسلامی با محوریت قرآن است. از آن جا که پژوهشگر، به خصوص در تحقیقات کیفی نقش محوری دارد در این تحقیق به ویژگیها و ملاکهای معنوی او اشاره خواهد شد. در این پژوهش، منبع گردآوری دادهها، قرآن کریم است. روش تحقیق و مطالعه میان رشتهای، یعنی بررسی یک موضوع یا مسئله از دیدگاه دو دانش، میتواند ما را به هدف پژوهش نزدیک کند. سعی بر آن شده است که به روش نظریه برخاسته از دادهها (Grounded Theory) و تفسیر موضوعی با توجه به آیات قرآن کریم، فرایند شکلگیری یک پژوهش تا رسیدن به حقیقت به صورت یک چرخه ترسیم شود. در این خصوص، مبتنی بر سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی، مقولهها و ارتباط بین آنها، کشف و صورتبندی گردید. در واقع، پژوهشگر در خلال تفاسیر آیات قرآن، ارتباط معناداری بین برخی آیات در مورد موضوع پژوهش بدست آورده و به تدوین الگویی از فرایند پژوهش پرداخته است. در این فرایند فرد محقق از ابتدا تا انتها سیر سلوک در اخلاقیات را میبیماید و علم را به ارزشها پیوند میدهد. آن چه که ضرورت دارد این است که پژوهش فراتر از کشف واقعیت که هدف مطالعات در میانی سکولاریسم است، به تهذیب و تزکیه پژوهشگر بینجامد. تزکیه ای که هم ثمره علم است و هم بر آمادگی این بستر می افزاید و ظرفیت پذیرش فیوضات برای خلیفه الهی (انسان به عنوان رشددهنده و مربیگری دیگر مخلوقات) و کسب علوم تازه را فراهم میسازد.

کلمات کلیدی:

روش پژوهش قرآن، فرایند پژوهش اسلامی، روش فکری محقق، ارزش، تزکیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/455600>

